

AVİM
AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ
CENTER FOR EURASIAN STUDIES

AVİM Report No: 5 • March 2014

What is the World Council of Churches?

Mehmet Oğuzhan TULUN

AVİM Report No: 5 • March 2014

What is the World Council of Churches?

Mehmet Oğuzhan TULUN

Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) 2009 yılı başında Ankara’da Türkmeneli İşbirliği ve Kültür Vakfı tarafından kurulmuştur. Merkez’in görevi, Kafkaslar, Balkanlar, Doğu Avrupa, Asya (özellikle Rusya, Türk Cumhuriyetleri, Irak başta olmak üzere Türkiye’nin diğer komşuları ve Asya kıtasının büyük ülkeleri) bölgelerinde ve Avrupa Birliği Teşkilatı ve ülkelerinde Türkiye’yi ilgilendiren konularda araştırmalar yapmak, bunları yazılı ve dijital ortamlarda yayımlamak, bu konularda toplantılar düzenlemek, toplantılara katılmak ve eğitim vermektir.

Bunlar haricinde AVİM, Ankara’da 1999-2009 yılları arasında faaliyet göstermiş olan Avrasya Stratejik Araştırmaları Merkezi’nin (ASAM) Ermeni Araştırmaları Enstitüsü’nün faaliyetlerini de üslenmiştir. AVİM bu Enstitüce çıkartılmış olup halen Terazi Yayıncılık tarafından yayımlanan üç derginin hazırlanmasına yardımcı olmaktadır. Söz konusu dergiler şunlardır:

Ermeni Araştırmaları (İlk yayın 2001)
Review of Armenian Studies (İlk yayın 2002)
Uluslararası Suçlar ve Tarih (İlk Yayın 2005)

AVİM her iş günü Kafkasya ve Ermeni Sorunu, Balkanlar, Irak ve Asya ve Avrupa’yı (AB) ilgilendiren haber ve yorumlardan oluşan, e-posta ile yaklaşık 7.000 aboneye gönderilen bir bülten çıkarmaktadır.

AVİM ayrıca bir ana sayfa ve dört ayrı dosyadan (Kafkaslar ve Ermeni Sorunu, Balkanlar, Asya ve Avrupa) oluşan bir Web Sitesine sahiptir.

E. Büyükelçi Alev KILIÇ AVİM’in başkanlığını yapmaktadır.

The Center for Eurasian Studies (AVİM) was established in the beginning of 2009 by the Turkmeneli Cooperation and Cultural Foundation in Ankara. The aim of the Institute is to conduct research on matters relating to Turkey in the areas of the Caucasus, Balkans, Eastern Europe, Asia (especially Russia, Turkish Republics, all the neighboring countries of Turkey with Iraq being at the forefront, and all the countries of the Asian continent) and the European Union Organization and its member countries. It also aims to publish these findings within a written and digital environment, to organize conferences on these subjects, and to attend conferences and educate.

Apart from these, AVİM has also taken on the activities of the Institute for Armenian Research which was active in Ankara in years 1999-2009 within the framework of the Center for Eurasian Strategic Studies (ASAM). AVİM which has been established from this Institute facilitates the publishing of three journals by Terazı Yayıncılık. These journals are the following:

Ermeni Araştırmaları (first publication in 2001)
Review of Armenian Studies (first publication in 2002)
Uluslararası Suçlar ve Tarih (first publication in 2005)

The Center prepares a daily bulletin which includes news and interpretations relating to the Armenian Question, Balkans, Iraq, Asia and Europe (EU). This bulletin is sent to approximately 7.000 members by e-mail.

The Center also has a website consisting of a home page and four different folders (The Caucasus and the Armenian Issue, the Balkans, Asia, and Europe).

Retired ambassador Alev Kılıç is the director of the Center for Eurasian Studies.

Contents

What is the World Council of Churches?5

İçindekiler

Dünya Kiliseler Konseyi Nedir?8

What is the World Council of Churches?

Mehmet Oğuzhan TULUN

The World Council of Churches (WCC) is an international organization consisting of various Christian churches and church associations from around the world. The organization's founding tenets are based on the members' common acknowledgement of Jesus Christ's life and teachings, and adherence to the Christian faith. WCC is the most extensive and inclusive ecumenical movement organization in the world; a movement that calls for Christian unity. Christian unity, according to the WCC, should not be understood as the creation of a world church above all other churches. For the WCC, Christian unity is about cooperation and solidarity amongst Christians in issues relevant to Christians around the world. The WCC sees itself as an international venue for the promotion of such a cooperation and solidarity.

The WCC highlights the pursuit of ecumenism as the main goal of the organization. In pursuit of this goal, the WCC member churches engage in a number of activities. The WCC indicates that such activities include: promoting Christian unity by finding commonality in Christian worship, spreading Christianity through missionary work, engaging in services that answer people's needs and break down barriers between people, seeking justice and peace in the world, and defending the tenets of Christianity.

Established in 1948, the WCC began as an organ-

ization with 147 members, most of which were Protestant churches based in Europe and North America. Today, with its headquarters in Geneva, the organization now has 345 member churches representing an estimated 500 million Christians around the world. WCC is no longer predominantly a Protestant European and North American organization; it now also has many Orthodox, Anglican, United and other member churches from more than 110 different countries from all continents. Unlike during its founding, most of the member churches are now concentrated in the southern hemisphere.

A very prominent church which is not a part of the WCC is the Roman Catholic Church (RCC). This is not due to WCC's decision, it is instead due to the way RCC views itself. The Roman Catholic Church views itself as the one true church of Christianity, and all other churches as those which have lost their way and which must eventually be brought back into the fold. The RCC thus views Christian unity differently from the WCC; Christian unity is about gathering all Christians under the roof of the Roman Catholic Church. It is for this reason that the RCC has never applied for membership in the WCC. The RCC does, however, have observer status in the WCC. There are also regular meetings between the WCC and the RCC, and WCC has representatives with full voting rights in certain commissions of the WCC.

The organizational structure of the WCC consists of several organs. The Assembly is the supreme legislative body of the organization, comprised of the delegates of the member churches. It meets every eight years to review programs, to determine the overall policies of the organization, and to elect presidents and appoint the Central Committee. The Central Committee is appointed by the Assembly from amongst the delegates of the Assembly by taking into account the proper representation of the various regions and Christian groups in the world. The Central Committee acts as the chief governing organ of the WCC, and meets every 12 to 18 months to carry out the policies of the WCC, to review and supervise the programs, and to adopt the budget of the organization. The Central Committee itself elects twenty of its members as the Executive Committee. The Executive Committee meets twice a year under the specific guidelines of the Central Committee to appoint the staff of the programs, to monitor ongoing work, and to supervise the budget of the WCC.

The most senior official of the WCC is the general secretary. The current general secretary is Reverend Dr. Olav Fykse Tveit of the Church of Norway. The general secretary acts as the moderator of the Central Committee, and as the secretary of both the Central and Executive Committees. Other important officials of the WCC besides the general secretary are the eight presidents. The presidents are elected from amongst the delegates of the Assembly, and also serve as the members of the Central Committee. The presidents are elected for eight years (until the next meeting of the Assembly), and are tasked with promoting ecumenism and interpreting the activities of the WCC. In terms of interpreting the activities of the WCC, each president focuses particularly on the activities concerning the region represented by the president.

During 10th Assembly meeting held in Busan (South Korea) on October 30th-November 8th 2013, Karekin II, Catholicos of the Mother See of Holy Etchmiadzin of the Armenian Apostolic Church (spiritual leader of all Orthodox Armeni-

ans), was unanimously elected as one of the eight presidents of the WCC. Karekin II was chosen as the president to represent Oriental Orthodox Christian member churches of the WCC.

Upon the insistence of Karekin II and the Armenian Apostolic Church, and coinciding with the election of Karekin II as a president for the WCC, the WCC decided to actively join centenary remembrance activities of the so-called Armenian Genocide. During its 10th meeting, the Assembly requested the general secretary of WCC to:

“A. Organize in 2015, around the commemorative 100th anniversary date 24 April 2015, an international conference in Geneva on the recognition of and reparation for the Armenian Genocide with the participation, among others, of WCC member churches, international organizations, jurists, historians and human rights defenders;

B. Organize an ecumenical prayer service commemorating the victims of the Armenian Genocide at the Cathedral of Geneva in conjunction with the international conference; and

C. Invite member churches of the WCC to pray in memory of the Armenian martyrs around the dates of the international conference and also for recognition of the Armenian Genocide.”¹

It should be noted that the Assembly has used the word “martyr” to refer to the victims of the so-called genocide (Armenians themselves tend use this word as well). The Assembly did not clarify based on which context it used the term “martyr”. The only description of the so-called genocide offered by the Assembly was that “During the year 1915-1916, about 1.5 million Armenians were massacred and thousands more were displaced or deported from the Ottoman Empire in present-day Turkey.”² This statement does not specify why the purported 1.5 million Armenians were allegedly massacred. The primary meaning of “martyr” in the English language is “a person who voluntarily suffers death as the penalty of witnessing to and refusing to renounce a religion,”³ while the secondary meaning of the word is, “a person who sacrifices something of great value and especially

1 World Council of Churches, “Minute on 100th Anniversary of the Armenian Genocide,” (published on November 8th 2013) - http://www.oikoumene.org/en/resources/documents/assembly/2013-busan/adopted-documents-statements/minute-on-100th-anniversary-of-the-armenian-genocide?set_language=en

2 World Council of Churches, “Minute on 100th Anniversary of the Armenian Genocide.”

life itself for the sake of principle.”⁴ Using the word “martyr” to refer to those who lost their lives in the events of 1915 creates a historical context that runs counter to Armenian claims. Armenians claim that they were the peaceful Christian victims of an organized campaign of mass extermination. Using the word “martyr” implies that they actively struggled for a certain religious cause. As such, using the word martyr leads to the conclusion that Armenians were not the “victims” of the events of 1915, but instead died for a certain cause. Alternatively, using the word “martyr” implies that during 1915 the Armenians were forced by the Ottoman authorities to renounce Christianity or face death. Such a forced renunciation is not corroborated even by historical accounts hostile to Turkey. Whatever the case is, the WCC’s usage of the word “martyr” is steeped in biased undertones.

This is not the first time that the WCC has involved itself in the Armenian claims of genocide. Since 1983, the WCC has engaged in various activities related to the recognition and propagation of the so-called Armenian genocide. For example, in 1983 the WCC had called upon the UN to recognize the so-called genocide, while in 1984 it published a report on the events of 1915 titled, “Armenia: the Continuing tragedy.” WCC’s stance toward Turkey is evident within the statements made and reports published by the organization. In one 2005 statement made about the so-called Armenian genocide, the WCC has implied that Turkey’s “disregard and contempt for human rights have resulted in barbarous acts which have outraged the conscience of mankind.”⁵ In the religiously motivated and heavily biased opinion of the WCC, Turkey is guilty of denying the so-called genocide and in so doing

inflicting continuous psychological pain on the Armenian people.⁶

WCC’s involvement in the campaign for the recognition of the so-called Armenian genocide can also be seen in the WCC’s website’s section dedicated to Karekin II. In that section, Karekin II’s efforts for the recognition of the so-called genocide is mentioned as a part of his activities to foster ecumenical ties.⁷ This leads to the conclusion that both WCC and Karekin II view the recognition of the so-called genocide as a part of the efforts to unite Christians. Additionally, Karekin II sent an official letter⁸ to the WCC General Secretary Olav Fykse Tveit regarding the European Court of Human Rights’ (ECHR) ruling in favor of Doğu Perinçek in the Perinçek v. Switzerland case.⁹ The Catholicos encouraged WCC member churches to campaign against the ECHR’s ruling and to encourage Switzerland to appeal the Court’s ruling. Following Karekin II’s request, WCC General Secretary Tveit called upon Switzerland to use its right of appeal against ECHR’s ruling (On March 11th 2014, Switzerland announced that it will make use of its right to appeal for a review of the case).¹⁰

As is evident, the WCC has allowed itself to be heavily involved in the Armenian campaign for the recognition of the so-called Armenian genocide. The WCC is about fostering ecumenical ties between different Christian groups around the world, and should not be about ganging up on a Muslim-majority country like Turkey based on the biased claims of the Armenian Apostolic Church and various Armenian community leaders. WCC’s current stance on this issue is not only unethical in terms of the misuse of religion, but it is also completely unconstructive in terms of building inter-faith dialogue in today’s world.

3 Merriam-Webster.com, “martyr,” (accessed on February 25th 2014) - <http://www.merriam-webster.com/dictionary/martyr>

4 Merriam-Webster.com, “martyr.”

5 The quote does not make a direct reference to Turkey, but WCC’s usage of this quote in a statement regarding the so-called Armenian genocide, and the fact that the statement is filed under “Turkey” point toward WCC’s mindset with regard to Turkey. World Council of Churches, “Commemoration of the 90th anniversary of the Armenian Genocide,” (published on April 24th 2005) - <http://www.oikoumene.org/en/resources/documents/wcc-commissions/international-affairs/regional-concerns/europe/commemoration-of-the-90th-anniversary-of-the-armenian-genocide>

6 World Council of Churches, “Minute on 100th Anniversary of the Armenian Genocide.”

7 World Council of Churches, “Catholicos Karekin II - WCC president (Oriental Orthodox),” - <http://www.oikoumene.org/en/about-us/organizational-structure/presidents-officers/catholicos-karekin-ii>

8 Massispost, “Catholicos Karekin Expresses Concern over ECHR Ruling on Genocide Denial Case,” (published on February 20th 2014) - <http://massispost.com/2014/02/catholicos-karekin-expresses-concern-over-echr-ruling-on-genocide-denial-case/>

9 While attending several conferences in Switzerland, Turkish national and chairman of the Turkish Worker’s Party Doğu Perinçek publicly refuted the so-called Armenian Genocide. He was convicted by the Swiss courts on the grounds that he had engaged in hate speech. After losing all appeals in Switzerland, Perinçek appealed to the European Court of Human Rights. The Court deemed that Perinçek had expressed his opinions on a disputed historical issue, and that he had not insulted the Armenian people. The Court therefore ruled that, by convicting Perinçek, Switzerland had violated Perinçek’s freedom of expression.

10 World Council of Churches, “ECHR judgement an affront to memory of the victims of Armenian genocide,” (published on February 27th 2014) - <https://www.oikoumene.org/en/press-centre/news/echr-judgement-an-affront-to-memory-of-the-victims-of-armenian-genocide>

AVİM Rapor No: 5 • Mart 2014

Dünya Kiliseler Konseyi Nedir?

Mehmet Oğuzhan TULUN

Dünya Kiliseler Konseyi Nedir?

Mehmet Oğuzhan TULUN

Dünya Kiliseler Konseyi (resmi İngilizce adıyla “World Council of Churches”, WCC) dünya çapında çeşitli Hristiyan kiliselerden ve kilise birliklerinden oluşan uluslararası bir örgüttür. Örgütünün kuruluş ilkeleri, üyelerin Hz. İsa’nın hayatını ve öğretilerini ortak bir şekilde kabulleri ve Hristiyan inancına olan bağlılıkları üstüne dayalıdır. WCC, dünyanın en geniş çaplı ve kapsayıcı ekümenik (yani Hristiyan birliği çağrısı yapan) hareket örgütüdür. WCC açısından Hristiyan birliği tüm kiliselerin üstünde yapılacak bir dünya kilisesi olarak algılanmamalıdır. WCC için Hristiyan birliği, dünya çapında Hristiyanları ilgilendiren meselelerde Hristiyan dayanışmasının ve işbirliğinin elde edilmesi anlamına gelmektedir. WCC, kendisini bu tür bir dayanışma ve işbirliğinin elde edilmesine olanak sağlayan bir platform olarak görmektedir.

WCC, örgütün temel hedefinin ekümenlik elde etmek olduğunu belirtmektedir. Bu hedef doğrultusunda WCC üyesi kiliseler çeşitli faaliyetlerde bulunmaktadır. WCC, bu faaliyetleri arasında şunların olduğunu belirtmektedir: Hristiyan ibadetine ortaklık bularak Hristiyan birliğinin teşvik edilmesi, misyonerlik yaparak Hristiyanlığın yayılması, insanların ihtiyaçlarının giderilmesi için ve insanlar arasındaki ayrılıkların ortadan kaldırılması için hizmet edilmesi, dünyada adalet ve barış için mücadele edilmesi ve Hristiyanlığın ilkelerinin savunulması.

WCC 1948 yılında 147 üyeyle kurulmuştur. Bu

147 üyenin çoğunluğu Avrupa ve Kuzey Amerika’dan olan Protestan kiliseleriydi. Merkezi Cenevre’de olan bu örgütün günümüzde dünya çapında 500 milyon Hristiyan’ı temsil eden 345 üyesi vardır. WCC artık ilk dönemlerindeki gibi ağırlıklı olarak bir Protestan Avrupa ve Kuzey Amerika örgütü değildir: örgütte artık tüm kıtalardan, 110’dan fazla ülkeden Ortodoks, Anglikan, Birleşik ve diğer kiliseler mevcuttur. Ayrıca kuruluşu sırasındaki yapısının aksine örgütün üye kiliseleri artık güney yarımkürede yoğunlaşmış durumdadır.

WCC üyesi olmayan önemli bir kilise ise Vatikan’daki Roma Katolik Kilisesi’dir. Bunun sebebi WCC değildir, aksine bunun sebebi Vatikan Kilisesi’nin kendisini tanımlayış şeklidir. Vatikan Kilisesi kendisini Hristiyanlığın tek gerçek kilisesi, diğer tüm kiliseleri ise yollarını kaybetmiş ve Vatikan Kilisesi bünyesine tekrar katılması gereken kiliseler olarak görmektedir. Yani Vatikan Kilisesi Hristiyan birliğini farklı bir şekilde tanımlamaktadır: Hristiyan birliği tüm Hristiyanlığı Vatikan Kilisesi çatısı altında toplamaktır. Bu sebepten dolayı Vatikan Kilisesi WCC’ye hiç üyelik başvurusunda bulunmamıştır. Ancak Vatikan Kilisesi’nin yine de WCC’de gözlemci statüsü vardır. WCC ile Vatikan Kilisesi arasında düzenli olarak toplantılar yapmakta, aynı zamanda Vatikan Kilisesi’nin bazı WCC komisyonlarında tam oy hakkı olan temsilcileri bulunmaktadır.

WCC’nin örgüt yapısı birkaç tane organdan oluş-

maktadır. Üye kiliselerin temsilcilerinden oluşan Meclis (the Assembly) örgütün en üst düzey yasa organıdır. Meclis, örgütün programlarını gözden geçirmek ve genel politikalarını belirlemek ile başkanları seçmek ve Merkez Komite'yi atamak için sekiz yılda bir toplanır. Merkez Komite (Central Committee), dünyadaki çeşitli bölgelerin ve Hristiyan gruplarının iyi bir şekilde temsil edilmesi göz önünde bulundurularak, Meclis tarafından Meclis temsilcilerinin bu organa atanmasıyla oluşturulur. Merkez Komite WCC'nin en üst düzey yönetim organı olarak faaliyet gösterir; WCC'nin politikalarını yürürlüğe koymak, programları gözden geçirmek ve gözetlemek ile örgütün bütçesinin belirlemek için 12 ila 18 arasında bir toplanır. Merkez Komite'nin kendisi ise yirmi üyesini İcra Komitesi'ni oluşturması için seçer. İcra Komitesi (Executive Committee), Merkez Komitesi'nin açıkça belirttiği yönergeler çerçevesinde programların personellerinin atanması, devam eden işlerin denetlenmesi ve WCC'nin bütçesinin gözetlenmesi amaçlarıyla senede iki kere toplanır.

WCC'nin en üst düzey yetkilisi genel sekreterdir. Örgütün şu anki genel sekreteri Norveç Kilisesi rahibi Dr. Olav Fykse Tveit'tir. Genel sekreter görevi Merkez Komite için moderatörlük yapar, hem Merkez hem de İcra Komitesi için başkanlık eder. WCC'de genel sekreter dışındaki diğer önemli yetkililer ise örgütün sekiz başkanıdır. Başkanlar, Meclis temsilcileri arasından seçilirler ve aynı zamanda Merkez Komite üyesi olarak görev alırlar. Başkanlar (Meclis bir dahaki sefere buluşana kadar) sekiz seneliğine seçilirler, ekümenliğin teşviki ve WCC'nin faaliyetlerini yorumlamak ile görevlendirilirler. WCC'nin faaliyetlerinin yorumlanması açısından her başkan temsil ettiği bölgeyi ilgilendiren faaliyetleri yorumlamaya odaklanırlar.

30 Ekim – 8 Kasım 2013 tarihleri arasında, Meclis'in Busan'da (Güney Kore) gerçekleşen 10. toplantısı sırasında Ermeni Apostolik Kilisesi'nin Kutsal Eçmiyazin Ana Makamı Katolikosu II. Karekin (tüm Ortodoks Ermenilerin ruhani lideri) oybirliği ile WCC'nin sekiz başkanından biri olarak seçilmiştir. II. Karekin, WCC'nin Oryantal Ortodoks Hristiyan üyelerini temsil etmesi amacıyla başkan olarak seçilmiştir.

II. Karekin'in ve Ermeni Apostolik Kilisesi'nin ısrarları üzerine - tam da II. Karekin'in WCC'ye başkan olarak seçilmesine denk gelecek şekilde – WCC, sözde Ermeni soykırımının 100. yıldönümü anma etkinliklerine dâhil olma kararı vermiştir. Onuncu toplantısı sırasında Meclis, WCC genel sekreterinden şu konularda taleplerde bulunmuştur:

“A. 2015 yılında, Ermeni Soykırımı'nın yüzüncü yıl dönümü olan 24 Nisan 2015 için, soykırımın tanınması ve tazminat talepleri için; WCC üye kiliselerinin, uluslararası örgütlerin, hukukçuların ve insan hakları savunucuların da katılımları ile Cenevre'de bir uluslararası konferans düzenlenmesi;

B. Düzenlenecek uluslararası konferansla aynı zamanda Cenevre Katedrali'nde Ermeni Soykırım kurbanlarını anmak amacıyla bir ekümenik dua ayininin düzenlenmesi; ve

C. Uluslararası konferans tarihleri sırasında Ermeni şehitlerinin anısı için ve Ermeni Soykırımı'nın tanınması için WCC'nin üye kiliselerini duaya davet edilmesi.”¹

Meclis'in sözde soykırım kurbanları için “şehit” kelimesini kullanması dikkat çekicidir (Ermeniler de bu kelimeyi kullanmaya yatkındırlar). Meclis, “şehit” kelimesini hangi çerçevede kullandığını belirtmemiştir. Yayımlanan metinde sözde soykırım için getirilen tek açıklama şudur: “1915-1916 yılları arasında, günümüzdeki Türkiye'de, 1.5 milyon Ermeni Osmanlı İmparatorluğu tarafından katledilmiş, binlercesi ise yerlerinden edilmiş ya da sınır dışı edilmiştir.”² Bu açıklama, iddia edildiği gibi 1.5 milyon Ermeni'nin neden katledildiği detayına girmemektedir. İngilizce'de (WCC'nin bahsi geçen metnin dili İngilizce'dir) “şehit” (“martyr”) kelimesinin birincil anlamı “bir dini inkâr etmeyi reddetmenin veya buna tanık olmanın cezası olarak ölüme razı olan kimse”dir.³ “Şehit” kelimesinin ikincil anlamı ise “bir ilke uğruna çok değerli bir şeyi, özellikle de kendi hayatını, kurban eden kimse”dir.⁴ 1915 olayları sırasında hayatlarını kaybedenleri “şehit” olarak adlandırmak Ermeni iddialarına ters düşen bir tarihi çerçeve yaratmaktadır. Ermeniler, kendilerinin örgütlü bir toplu

1 World Council of Churches, “Minute on 100th Anniversary of the Armenian Genocide,” (yayınlanma tarihi: 8 Kasım 2013) - http://www.oikoumene.org/en/resources/documents/assembly/2013-busan/adopted-documents-statements/minute-on-100th-anniversary-of-the-armenian-genocide?set_language=en

2 World Council of Churches, “Minute on 100th Anniversary of the Armenian Genocide.”

3 Merriam-Webster.com, “martyr,” (son giriş tarihi: 25 Şubat 2014) - <http://www.merriam-webster.com/dictionary/martyr>

4 Merriam-Webster.com, “martyr.”

imha etme harekâtının barışçıl Hristiyan kurbanları olduklarını iddia etmektedirler. “Şehit” kelimesinin kullanılması ise onların belli bir dini amaç uğruna etkin bir şekilde mücadele ettiklerini ima etmektedir. Bu sebepten dolayı şehit kelimesinin kullanılması 1915 olaylarında ölen Ermenilerin “kurban” değil de, belli bir amaç uğruna ölen insanlar oldukları sonucunu yaratmaktadır. Bir başka yorumlamayla ise, “şehit” kelimesi 1915 sırasında Ermenilerin Osmanlı yetkilileri tarafından Hristiyanlıklarını ölüm tehdidiyle reddetmeye zorlandıkları imasını yaratmaktadır. Ancak böyle bir zorla din değiştirme Türkiye aleyhindeki tarih anlatımları tarafından bile doğrulanmamaktadır. “Şehit” kelimesi ile ne kastedilmek istenmiş olursa olsun, WCC’nin bu kelimeyi kullanmış şekli önyargılarla doludur.

Bu, WCC’nin Ermenilerin soykırım iddialarına dâhil olmalarının tek örneği değildir. 1983’ten bu yana WCC sözde Ermeni soykırımının tanınması ve tanıtılması için çeşitli faaliyetlerde bulunmuştur. Örnek olarak WCC 1983 yılında Birleşmiş Milletler’e sözde soykırımı tanınması için çağrıda bulunmuştur. 1984 yılında ise “Ermenistan: Devam Eden Trajedi” adlı 1915 olayları ile ilgili bir rapor yayınlamıştır. WCC’nin Türkiye’ye olan tavrı yaptığı açıklamalardan ve yayınladığı raporlardan belli olmaktadır. WCC, 2005 yılında sözde Ermeni soykırımı ile ilgili olarak yaptığı bir açıklamada Türkiye’nin “insan haklarına olan umursamazlığının ve saygısızlığının insanlığın vicdanına tamamen ters düşen barbarca hareketlere sebebiyet verdiğini” ima etmiştir.⁵ WCC’nin dini kimliğiyle şekillenmiş ve son derece önyargılı algılayışına göre, Türkiye sözde soykırımı inkâr etmekle suçludur ve bu inkâr edilişle Ermenilere sürekli olarak psikolojik bir acı yaşatmaktadır.⁶

WCC’nin sözde Ermeni soykırımının tanınması faaliyetlerine ne denli dâhil olduğu örgütün inter-

net sitesinde II. Karekin için ayrılan sayfada da görülebilmektedir. Bahsi geçen sayfada II. Karekin’in sözde soykırımı tanıtma çabaları, kendisinin ekümenik bağları kuvvetlendirmeye yönelik faaliyetlerinin bir parçasıymış gibi anlatılmaktadır.⁷ Böyle bir anlatım şu sonucu ortaya çıkarmaktadır: Hem WCC, hem de II. Karekin sözde soykırımın tanınmasının Hristiyan birliğine hizmet ettiğini düşünmektedir. Buna ilaveten II. Karekin, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’nin (AİHM) “Perinçek v. Switzerland” (Perinçek İsviçre’ye karşı) davasında Doğu Perinçek lehine karar vermesi⁸ üzerine WCC Genel Sekreteri Olav Fykse Tveit’e resmi bir mektup göndermiştir.⁹ Katolikos mektubunda WCC üyesi kiliseleri AİHM’in kararına karşı tepkilerini dillendirmeye davet etmiş ve onların İsviçre’yi Mahkeme’nin kararına itiraz etme konusunda teşvik etmelerini istemiştir. II. Karekin’in bu talepleri üzerine WCC Genel Sekreteri Tveit İsveçre’ye AİHM’in kararına itiraz etme hakkını kullanması konusunda çağrıda bulunmuştur (11 Mart 2014’te İsviçre, davanın yeniden gözden geçirilmesi konusundaki itiraz etme hakkını kullanacağını açıklamıştır).¹⁰

Anlatılanlardan anlaşılacağı gibi WCC, kendisini Ermenilerin sözde soykırımın tanınmasına dair çabalarına çok ciddi bir şekilde dâhil etmiştir. WCC, dünyadaki değişik Hristiyan grupları arasındaki ekümenik bağları kuvvetlendirmek amacıyla kurulmuştur. Ancak görüldüğü üzere WCC şu anda, Ermeni Apostolik Kilisesi’nin ve çeşitli Ermeni toplulukları liderlerinin önyargılı iddialarından yola çıkarak, nüfusunun çoğunluğu Müslüman olan Türkiye’nin üzerine topluca çullanma işine girişmiştir. WCC’nin bu tutumu dinin kötüye kullanılması açısından ahlak dışı bir davranış olduğu gibi, aynı zamanda günümüz dünyasında dinler arası diyalog kurulması açısından da son derece sakıncalıdır.

- 5 Bu alıntı doğrudan Türkiye’den bahsetmemekle beraber, WCC’nin bu alıntıyı sözde Ermeni soykırımı için yaptığı bir açıklamada kullanması ve açıklama sayfasında “Turkey”nin (Türkiye) anahtar kelime olarak belirtilmesi WCC’nin Türkiye’ye karşı olan zihniyetini gözler önüne sermektedir. World Council of Churches, “Commemoration of the 90th anniversary of the Armenian Genocide,” (yayınlanma tarihi: 24 Nisan 2005) - <http://www.oikoumene.org/en/resources/documents/wcc-commissions/international-affairs/regional-concerns/europe/commemoration-of-the-90th-anniversary-of-the-armenian-genocide>
- 6 World Council of Churches, “Minute on 100th Anniversary of the Armenian Genocide.”
- 7 World Council of Churches, “Catholicos Karekin II - WCC president (Oriental Orthodox),” - <http://www.oikoumene.org/en/about-us/organizational-structure/presidents-officers/catholicos-karekin-ii>
- 8 İsviçre’de katıldığı çeşitli toplantılar sırasında Türkiye İşçi Partisi başkanı Doğu Perinçek sözde Ermeni soykırımını açıkça reddetmiştir. Kendisine karşı açılan davada İsviçre mahkemeleri tarafından nefret söylemi yaptığı gerekçesiyle mahkûm edilmiştir. İsviçre’de tüm temyizleri kaybeden Perinçek, durumu Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’ne taşımıştır. AİHM, kararında Perinçek’in tartışmalı bir tarihi meselede fikrini beyan ettiği ve Ermeniler’e hakaret etmediği sonucuna varmıştır. Bu sebepten dolayı Mahkeme, İsviçre’nin Perinçek’i mahkûm ederek onun ifade özgürlüğünü kısıtladığı kararını vermiştir.
- 9 Massispost, “Catholicos Karekin Expresses Concern over ECHR Ruling on Genocide Denial Case,” (yayınlanma tarihi: 20 Şubat 2014) - <http://massispost.com/2014/02/catholicos-karekin-expresses-concern-over-echr-ruling-on-genocide-denial-case/>
- 10 World Council of Churches, “ECtHR judgement an affront to memory of the victims of Armenian genocide,” (yayınlanma tarihi: 27 Şubat 2014) - <https://www.oikoumene.org/en/press-centre/news/ecthr-judgement-an-affront-to-memory-of-the-victims-of-armenian-genocide>